

CHAUDHARY RANBIR SINGH UNIVERSITY JIND
(A Haryana State Government University)
(Established by the Haryana State Legislature Act 28 of
2014 and recognized by UGC Act 1956 U/S 2(f) & 12 B)

Scheme of Examination & Syllabus for
Undergraduate Programme

Subject : Panjabi

Under Multiple Entry-Exit, Internship and CBCS-
LOCF in accordance with NEP-2020
w.e.f. Session 2024-25
(in Phased Manner)

**Scheme of Examination for Undergraduate Programme
Under Multiple Entry-Exit, Internship and CBCS-LOCF in
accordance with NEP-2020**

w.e.f. Session 2025-26 (in Phased Manner)

Subject : Panjabi

Semester I										
Remarks	Course	Paper(s)	Nomenclature of Paper	Credits	Theory+ Tutorial	Hours/ Week	Internal marks	External Marks	Total	Exam
Scheme A & C	CC-1 MCC-1 4 credit s	B23- PNB-101	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Aadhunik Punjabi Kavita Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme C only	MCC-2 4 credits	B23- PNB-102	ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ Haryana Da Punjabi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme A	CC-M1 2 credits	B23- PNB-103	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ Punjabi Bhasha L Mudhli Jaan- Pachhan	2	2+0	2	15	35	50	2 hrs.
Scheme A & C	MDC - 1 3 credit s	B23- PNB-104	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ Punjabi Bhasha, Gurmukhi Lipi Ate Punjabi Da Computerikaran	3	2+1	3	25	50	75	3 hrs.
Semester II										
Scheme A & C	CC-2 MCC-3 4 credits	B23- PNB-201	ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Punjabi Galp Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme A Only	CC-M2 2 credits	B23- PNB-203	ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Viharak Punjabi	2	2+0	2	15	35	50	2 hrs.
Scheme C only	DSEC- 1 4 credits	B23- PNB-202	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ Punjabi Vich Anuvadit Hindi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme A & C	MDC-2 3 credits	B23- PNB-204	ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ Lokdhara Ate Punjabi Lokdhara	3	2+1	3	25	50	75	3 hrs.
Internship of 4 Credits of 4-6 weeks duration after 2nd Semester										
Semester III										

Scheme A, B & C	CC-3 MCC-4 4 credits	B23- PNB-301	ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Aadhunik Punjabi Vartak Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	MCC-5 4 credits	B23- PNB-302	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਾਹਿਤ Punjabi Vich Anuvadit Angrezi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme	MDC-3 3 credits	B23- PNB-303	ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ Sabhyachar Ate Punjabi Sabhyachar	3	2+1	3	25	50	75	3 hrs.

Semester IV

Scheme A, B & C	CC-4 MCC-6 4 credits	B23- PNB-401	ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Punjabi Natak, Ikangi Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	MCC-7 4 credits	B23- PNB-402	ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ Bharti Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	MCC-8 4 credits	B23- PNB-403	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਉਰਦੂ ਸਾਹਿਤ Punjabi Vich Anuvadit Urdu Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	DSE-1 4 credits Select one Option	B23- PNB-404	ਨਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ Nari Punjabi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
		B23- PNB-405	ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ Jammu Kashmir Da Punjabi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.

Internship of 4 Credits of 4-6 weeks duration after 4th Semester

Semester V

Remarks	Course	Paper(s)	Nomenclature of Paper	Credits	Theory+ Tutorial	Hours/ Week	Internal marks	External Marks	Total	Exam
Scheme A, B & C	CC-5 MCC-9 4 credits	B23- PNB-501	ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Madhkali Punjabi Kavita Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	MCC-10 4 credits	B23- PNB-502	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ (Sahit Sidhant, Ate Bharti Kaav Shastar)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	DSE-2 4 credits Select one Option	B23- PNB-503	ਪੰਜਾਬੀ ਦਲਿਤ ਸਾਹਿਤ Punjabi Dalit Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
		B23- PNB-504	ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ Pakistani Punjabi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
Scheme B & C	DSE-3 4 credits Select	B23- PNB-505	ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ Parvasi Punjabi Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
		B23- PNB-506	ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.

one Option		Desh Vand Ate Punjab Santap Uppar Punjabi Sahit									
Semester VI											
Scheme A, B & C	CC-6 MCC-11 4 credits	B23-PNB-601	ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ Madhkali Punjabi Vartak Ate Viharak Punjabi	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
Scheme B & C	MCC-12 4 credits	B23-PNB-602	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ Sahit Sidhant Ate Pachhmi Kaav Shastar	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
Scheme B & C	DSE-4 4 credits Select one Option	B23-PNB-603	ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ Vishav Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
		B23-PNB-604	ਪੰਜਾਬੀ ਗਦਰ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰਾਂ Punjabi Gadar Kaav Ate Krantikari Lehran	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
Scheme B & C	DSE-5 4 credits Select one Option	B23-PNB-605	ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ Tulnatmik Bharti Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
		B23-PNB-606	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਬੰਗਾਲੀ ਸਾਹਿਤ Punjabi Vich Anuvadit Bengali Sahit	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
Semester VII (FOR HONOURS/HONOURS WITH RESEARCH IN PANJABI)											
Remarks for Honours in Hindi/Honours with Research in Hindi (For Scheme B & C)	Course	Paper(s)	Nomenclature of Paper	Credits	Theory + Tutorial	Hours/Week	Internal marks	External Marks	Total	Exam	
	CC-II1 4 credits	B23-PNB-701	ਸੂਫੀ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ (Sufi, Bhagti Ate Gurmat Kaav)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
	CC-II2 4 credits	B23-PNB-702	ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ (Punjabi Galp)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
	CC-II3 4 credits	B23-PNB-703	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ 1850 ਤੱਕ) Punjabi Sahit Da Itihaas (Adi Kaal ton 1850 Tak)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
	DSE-6 4 credits Select one Option	B23-PNB-704	ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ (Sahit De Roop)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
		B23-PNB-705	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ (Punjabi Vich Anuvadit Bharti Bhashayan Di Kavita)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.	
	PC-II1 4 credits	B23-PNB-706	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦਾ ਹੁਨਰ (Sirjanatmak Lekhan Da Hunar)	4	3+1	4	30	70	100	6 hrs.	
SEMESTER-VIII (FOR HONOURS IN PANJABI)											

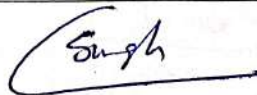
Remarks for Honours in Hindi/Honours with Research in Hindi (For Scheme B & C)	CC-H4 4 credits	B23- PNB-801	ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ (Punjabi Kissa Ate Bir Rasi Kaav)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	CC-H5 4 credits	B23- PNB-802	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ (Sahit Sidhant Ate Viharak Aalochana)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	CC-H6 4 credits	B23- PNB-803	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1850 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ) Punjabi Sahit Da Itihaas (1850 Ton Hun Tak)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	DSE-7 4 credits Select one option	B23- PNB-804	ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ (Punjabi Bal Sahit)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
		B23- PNB-805	ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡ ਸਾਹਿਤ (Punjabi Kheed Sahit)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	PC-H2 4 credits	B23- PNB-806	ਫਿਲਮਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਫੋਨਾਰ Filamsazi Da Fonar	4	3+1	4	30	70	100	6 hrs.

SEMESTER-VIII (FOR HONOURS WITH RESEARCH IN PANJABI)

Honours with Research in Hindi (For Scheme B & C)	CC-H4 4 credits	B23- PNB-801	ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਕਾਵਿ (Punjabi Kissa Ate Bir Rasi Kaav)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	CC-H5 4 credits	B23- PNB-802	ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ (Sahit Sidhant Ate Viharak Aalochana)	4	3+1	4	30	70	100	3 hrs.
	Project/Dissertation 12 credits	B23- PNB-807	Project/Dissertation	12		-	-	300	300	-

Syllabus of Under Graduate Course (Panjabi)

Session: 2023-24			
Part A - Introduction			
Subject	Panjabi		
Semester	1 st		
Name of the Course	Bachelor of Arts		
Course Code	B23- PNB -104		
Name of the Paper	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ Punjabi Bhasha, Gurmukhi Lipi Ate Punjabi Da Computerikaran		
Course Type: (CC/MCC/MDC/CC-M/DSEC/VOC/DSE/PC/AEC/VAC)	MDC-1		
Level of the course (As per Annexure-I)	100-199		
Pre-requisite for the course (if any)	Senior Secondary (10+2) or Visharad or Equivalent in any Stream		
Course Learning Outcomes(CLO):	After completing this course, the learner will be able to: CLO-104-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। CLO-104-2 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। CLO-104-3 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। CLO-104-4 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਿੰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਈਪਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।		
Credits	Theory + Tutorial	Practical	Total
	2+1	-----	3
Contact Hours	45	-----	45
Max. Marks : 75	Time : 3 Hrs.		
Internal Assessment Marks : 25			
End Term Exam Marks : 50			
Part B- Contents of The Course			
Instruction for Paper Setter			
1.	ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਢਾਈ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		
2.	ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 10 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।		

3. ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।
6. ਯੂਨਿਟ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

Unit	Topics	Contact Hours
I	1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅੰਕ : 10 1.1 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਮਿਲਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਮਤ 1.2 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ 1.3 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਉੱਤੇ ਪਏ ਦੂਜੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 1.4 ਸਵਰ ਅਤੇ ਵਿਅੰਜਨ	
II	2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਅੰਕ : 10 2.1 ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 2.2 ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਉੱਚਿਤਤਾ 2.3 ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਤਾ 2.4 ਲਗਾਂ ਅਤੇ ਲਗਾਖਰ	
III	3. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਅੰਕ : 10 3.1 ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਂਟ ਅਤੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕਿਸਮਾਂ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਉਂਤ 3.2 ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ : ਕੀ-ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਫੁੱਟ ਨੌਟ ਲਗਾਉਣੇ, ਫੋਂਟ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਬਣਾਉਣਾ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਖਰ ਦੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ, ਹੋੜਾ ਅਤੇ ਪੁੱਠੇ ਕਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਅਤੇ ਆਟੋ ਕ੍ਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣਾ।	
IV	4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੰਕ : 10 4.1 ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਅੱਖਰ, ਫੋਂਟ ਕਨਵਰਟਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਪੈੱਲ ਚੈਕਰ, ਯੂਨੀਕੋਡ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੀ ਲੋੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੋਂਟ ਕਨਵਰਟਰ 4.2 ਸੋਧਕ ਟਾਈਪਿੰਗ ਪੈਡ, ਈਸ਼ਰ ਮਾਈਕਰੋਮੀਡੀਆ, ਕਿਸ਼ਨ ਮਾਈਕਰੋਮੀਡੀਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੀਡੀਆ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਓ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ 4.3 ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ: ਈ ਮੇਲ : ਈ ਮੇਲ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਈ ਮੇਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਭੇਜਣਾ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ/ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਰਿਪਲਾਈ ਕਰਨਾ, ਫਾਰਵਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਅਟੈਚ ਕਰਨਾ 4.4 ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਅਨ/ ਅਧਿਆਪਨ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ : ਆਨ-ਲਾਈਨ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼, ਗੁਰਮੁਖੀ, ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ, ਦੇਵਨਾਗਰੀ, ਰੋਮਨ ਦਰਮਿਆਨ ਲਿਪੀਅੰਤਰਣ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਰਮਿਆਨ ਅਨੁਵਾਦ	

Singh

Om

Suggested Evaluation Method

Internal Assessment: 25 Marks

> Theory

- Class Participation: 5 Marks
- Seminar/presentation/assignment/quiz/class test etc.: 7 Marks
- Mid-Term Exam: 13 Marks

End Term

Examination:

50 Marks

Part C- Learning Resources

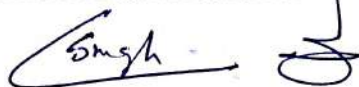
1. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1983
2. ਜੇ. ਬੀ. ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1972 (ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ)
3. ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ : ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਡਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1988
4. ਸੀ. ਪੀ. ਕੰਬੋਜ, ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋਜ਼, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2012
5. -ਉਹੀ-, ਸਾਈਬਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2010
6. -ਉਹੀ-, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012
7. -ਉਹੀ-, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ, 2015
8. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਆਓ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖੀਏ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012
9. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਕੰਪਿਊਟਰ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2006

Signature

Signature

Syllabus of Under Graduate Course (Panjabi)

Session: 2023-24			
Part A - Introduction			
Subject	Panjabi		
Semester	IInd		
Name of the Course	Bachelor of Arts		
Course Code	B23-PNB-204		
Name of the Paper	ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ Lokdhara Ate Punjabi Lokdhara		
Course Type: (CC/MCC/MDC/CC-M/DSEC/VOC/DSE/PC/AEC/VAC)	MDC-2		
Level of the course (As per Annexure-I)	200-299		
Pre-requisite for the course (if any)	-----		
Course Learning Outcomes(CLO):	After completing this course, the learner will be able to: CLO-204-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। CLO-202-2 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ। CLO-202-3 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। CLO-202-4 ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।		
Credits	Theory + Tutorial	Practical	Total
	2+1	-----	3
Contact Hours	45	-----	45
Max. Marks : 75	Time : 3 Hrs.		
Internal Assessment Marks : 25			
End Term Exam Marks : 50			
Part B- Contents of The Course			
Instruction for Paper Setter			
1.	ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਢਾਈ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		
2.	ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 10 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।		
3.	ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		
4.	ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤੱਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ		

- ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵੰਨਗੀਆਂ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
6. ਯੂਨਿਟ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Unit	Topics	Contact Hours
I	1. ਲੋਕਧਾਰਾ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅੰਕ : 10 1.1 ਲੋਕਧਾਰਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ 1.2 ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 1.3 ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵ	
II	2. ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਰੂਪ ਅੰਕ : 10 2.1 ਲੋਕ ਗੀਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 2.2 ਲੋਕ ਕਥਾ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਤੱਤ 2.3 ਲੋਕ ਨਾਟਕ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 2.4 ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲੱਛਣ	
III	3. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, <u>ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ</u> , ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰਸਟ, ਦਿੱਲੀ, 2011 ਅੰਕ : 10 3.1 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤ 3.2 ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਕਥਾਵਾਂ 3.3 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਟ 3.4 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ 3.5 ਲੋਕਾਚਾਰ ਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ	
IV	4. ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅੰਕ : 10 4.1 ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸਰੂਪ 4.2 ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪੈ ਰਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ/ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	

Suggested Evaluation Method

Internal Assessment: 25 Marks > Theory • Class Participation: 5 Marks • Seminar/presentation/assignment/quiz/class test etc.: 7Marks • Mid-Term Exam: 13 Marks	End Term Examination: 50 Marks
--	---------------------------------------

Part C- Learning Resources

1. ਸੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ	<u>ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ</u> , ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟ੍ਰਸਟ, ਇੰਡੀਆ, 1999
2. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ	<u>ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਸਮੀਖਿਆ</u> , ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2012
3. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ	<u>ਲੋਕਯਾਨ ਅਧਿਐਨ</u> , ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

Longh

Ch

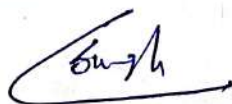
4. -ਉਹੀ-	ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਵਿਰਸਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
5. ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੰਧ ਚਿੱਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
6. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ	ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
7. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ	ਲੋਕਧਾਰਾ : ਪਰੰਪਰਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਮਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
8. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2003
9. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ	ਸਾਡੇ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1996
10. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ	ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
11. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	ਲੋਕਯਾਨ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
12. -ਉਹੀ-	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਪਿਛੋਕੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2006
13. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ	ਲੋਕਧਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ, 1998
14. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)	ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪਰੰਪਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1987
15. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ (ਸੰਪਾ.)	ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995
16. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਠਲ ਅਤੇ
ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ	ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2003
17. Alan Dundes	The Study of Folklore, Inc. Englewood Cliffs, Prentice Hall, N.J., 1965
18. Alan Dundes	Essays in Folklore, Folklore institute, Kailash Puri, Meerut, 1978

Singh

ON

Syllabus of Under Graduate Course (Panjabi)

Session: 2023-24			
Part A - Introduction			
Subject	Panjabi		
Semester	IIIrd		
Name of the Course	Bachelor of Arts		
Course Code	B23-PNB-303		
Name of the Paper	ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ Sabhyachar Ate Punjabi Sabhyachar		
Course Type: (CC/MCC/MDC/CC-M/DSEC/VOC/DSE/PC/AEC/VAC)	MDC-3		
Level of the course (As per Annexure-I)	300-399		
Pre-requisite for the course (if any)	-----		
Course Learning Outcomes(CLO):	After completing this course, the learner will be able to: CLO-303-1 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ, ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। CLO-303-2 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬਾਕੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸਮਝ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ। CLO-303-3 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। CLO-303-4 ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।		
Credits	Theory + Tutorial	Practical	Total
	2+1	-----	3
Contact Hours	45	-----	45
Max. Marks : 75 Internal Assessment Marks : 25 End Term Exam Marks : 50		Time : 3 Hrs.	
Part B- Contents of The Course			
Instruction for Paper Setter			
1.	ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰ ਸੁਆਲ ਢਾਈ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		
2.	ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਲੇਬਸ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਯੂਨਿਟ 10 ਨੰਬਰਾਂ ਦਾ ਹੈ।		
3.	ਯੂਨਿਟ ਪਹਿਲਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		

4. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਦੂਜੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਸਬੰਧਤਾ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤੀਜਾ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
6. ਯੂਨਿਟ ਚੌਥਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਤਿੰਨ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸੁਆਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Unit	Topics	Contact Hours
I	1. ਸਭਿਆਚਾਰ : ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ ਅੰਕ 10 1.1 ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 1.2 ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ	
II	2. ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ : ਅੰਤਰ ਸਬੰਧ ਅੰਕ 10 2.1 ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ 2.2 ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ 2.3 ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ 2.4 ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਧਰਮ 2.5 ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ	
III	3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅੰਕ 10 3.1 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਲੱਛਣ 3.2 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸੋਮੇ 3.3 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ 3.4 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ	
IV	4. ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਪਰਿਪੇਖ ਅੰਕ 10 4.1 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜਾਅ 4.2 ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਦੌਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ 4.3 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਦਲਦਾ ਪਰਿਪੇਖ 4.4 ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ	

Suggested Evaluation Method

Internal Assessment: 25 Marks

➤ **Theory**

- Class Participation: 5 Marks
- Seminar/presentation/assignment/quiz/class test etc.: 7Marks
- Mid-Term Exam: 13 Marks

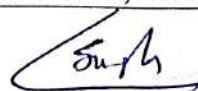
End Term Examination:
50 Marks

Part C- Learning Resources

1. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੰਪਾ.)

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ (ਦੂਸਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਨਫਰੰਸ)

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1988

2. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਫਰੈਂਕ

ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ

3. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਗਰੇਸੀਅਸ ਬੁੱਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ, 2012

4. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1999

5. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2004

6. ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ, ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2002

7. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.)

ਪੰਜਾਬੀਅਤ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

Singh

DL